

Литературния живот в днешна Франция

(продължение от 1 стр.)

вявал особена активност и въ продължение на една седмица преди настъпването на германската армия въ северна Франция, от 30 май до 6 юни, е публикувал следните статии: Щаба на войната, Право на подчинение на командата, За предателството, Прегледане на формулата и пр. Въ своите статии Жироу е говорил за подчинението на всички на целите на войната и за максимално добра организация.

Нъкои издатели бързали да се отзоват „на помощ“ и пушили въ продажба десетки религиозни книги. За една седмица, въ сръдцата на м. май, излязали 22 такива книги.

Книгата на Жорж Лиховски: „Жакитъ усилия на пигментъ“ била насочена, както противъ въшните, така също и противъ вътрешните врагове на Франция.

Следъ „радостната неочакваност“, че Англия най-после ни увлече за себе си, Арманд Птижанъ, въ юнския брой на „Нувел реву франсезъ“, изказва надежда за успехъ, аргументирайки я съ своеобразни доводи, дръпвай нась е она своеобразна законъ на историята, споредъ който революцията обикновено тържествува надъ консерваторитъ, пропиги съ страсть. Революцията на тоя „новъ редъ“ означава най-отчаяната реакция, националенъ фалитъ, гладъ, тероръ, звърски национализъмъ.“

Но ето, дойде разгрома, капитуляцията, безпримърно въ историята на Франция поражение. Десетъ милиона хора оставиха домоветъ си въ окупирания зона и се отправиха на югъ. Бездомни и гладни тѣ ностъ въ себе си великото негодование къмъ виновниците за катастрофата.

„Идиолозитъ“ дойдохъ въ помощъ на несполучливитъ стратегии, храбри само въ войната съ народа на своята страна. Споредъ тѣхното мнение, което тѣ се стараеха да внушатъ на читателитъ, онова, което стана презъ юни не било истинско поражение: „Единственото истинско поражение — това е поражението на културата и цивилизацията!“

На новиятъ социаленъ редъ, провъгласенъ отъ маршалъ Петенъ и хората около него, е била нудна армия отъ пропагандатори. И тѣ я създаватъ отъ хора, най-

главно изъ сръдитъ на вестниците: „Фигаро“, „Танъ“, „Пти журналъ“, и др.

Кадритъ на културнитъ работници сѣ съ разпиляли, най-главно въ неокупирания зона.

Издателски бази, театри, кинотеатри — всичко това било концентрирано най-главно въ Парижъ или около него. Сега тия културни центрове сѣ съ оказали въ окупирания зона и сѣ съ откъснали отъ она частъ на страната, където сѣ съ събрали две трети отъ населението.

„Победата на културата и цивилизацията“ станала девизъ на такива хора изъ сръдитъ на пресата, чието мракобъсие било известно и вънъ отъ предѣлитъ на Франция. Тѣ обявяватъ, между другата сѣ дейностъ и курсъ противъ иностранното влияние въ литературата, театръ и киното.

Люсиенъ Роме въ „Фигаро“ признавалъ безработицата между интелегенцията, съ която трудно било да се справи човѣкъ. Това признаване, обаче, е доста вакъснѣло, защото безработицата била вече обхващала широкитъ кръгове на интелегенцията — писатели, артисти, киноартисти, художници, инженери и др.

Въ особено лошо положение изпаднали научнитъ учреждения и научнитъ работници. Деликатната „критика“ за положението на интелегенцията, свеждаща се до подчертаване ролята на интелегенцията, съпроводена съ поканата за по-внимателно отнасяне съ нея, пледирала защитата и: „Презъ време на бурята компаса на народа не бива да се жертва“.

Какво става по това време на фронта на литературата? Развитие на литературата се изразявало въ само разговори за нея.

Издателството се е намирало въ катастрофално положение. Издателскитъ предприятия били съсредоточени най-главно въ Парижъ и нъкои други по-големъ градове въ сега окупирания зона. При бѣгството къмъ неокупирания зона, издателитъ сѣ оставили и предприятията си, заедно съ намиращитъ се въ тѣхъ рѣкописи и складове на издадени книги.

Издателството „Ла нувел реву франсезъ“ е оставило напирмър въ окупирания зона около 100 книги подъ печатъ и само 5 такива въ неокупирания.

СТИХОТВОРЕНИЯ:

Радио

Туй чудно сандѣче, стъпило до рафта на малкото селско читалище...
— Колько погледни сбира, колько души отъ жажда запалени...
Привечеръ, щомъ лъне вечерникъ отморенъ отъ сѣнни покрайща,
тукъ денътъ свойтъ мирни герои наваля.

Ржката — убита отъ ралото, отъ буци кратката премазана,
снагата е морна и темна, и сладостенъ отидъ желанъ...
Но толькозъ е жадна душата за нови и нови познания! —
разгръща селянцѣтъ ума си — сѣдбата си тамъ да узнае!

Че сѣкмо е златното зрънне, що въ черни бразди е закаталъ,
и старата схлупена къщица, съ прозорци отъ вестникъ закнижени...

А русата, детска главина — на утрото блѣсъка свѣтъль —
та туй е животогъ обичанъ, разцѣфналъ въ детинство безгрижнѣо.

И мигатъ очитъ, заперени въ възлешното чудно сандѣче...
Отъ Берлинъ, отъ Лондонъ, отъ Москва, — долавяй стѣпнатата трѣска!

Земята е цѣла запалена... Чуй какъ земята ни плаче!...
Е-ехъ... Що ли главата ще пати?.. Що ли е станало днеска?

Въ душата се жѣби тревога... и погледѣтъ въ мракъ е погасналъ...
Но мигъ — и челогъ трепна, пробѣгва тамъ свѣтъла надежда...
О, край ще да ни змита!.. И гордо небогъ ще блѣсне!...
Земята ни селска ще пѣе и слычево жито ще ражда...

На всички радио-апарати отъ роднитъ селски читалища
тогава ний ще поставимъ огромни и мощни говорителни...
Тѣ нашата радостъ ще пренатъ навсѣде по земиятъ краница,
радостъта горда, свободна, на новитъ човѣци — строители!

КУНКО ВЪЛЕВЪ

На нивата

Наведена съсъ косера въвъ нивата,
защо въздишашъ тѣсно и мъчишъ,
когато рѣжешъ бавно паламицата,
кажи ми, майко, за какво скърбишъ?

Не виждашъ ли какъ е изкласила нивата, —
ще дойде скоро жътвата у насъ.
Не чувашъ ли какъ пѣе чукулитата, —
и ти запѣй така съсъ волѣтъ гласъ.

Завий си китка аленъ отъ ружата
и съ радостъ чакай утрешни дѣнь!
Рѣжи съсъ радостъ днеска паламицата, —
трудитъ ще бѣде щедро награденъ!

Наскоро ще запѣятъ пакъ жѣтваритъ
съсъ бѣлитъ забрадци на глава
отново ще отръзватъ пакъ ржкоянитъ
въковиятъ робини на труда...

Тогава ти ще бѣдешъ много весела,
когато сногъ до сногъ се наредатъ
и въ пѣсенята на нивитъ, усенена
ще слышашъ сърповѣтъ какъ звънятъ.

Палитата ще пѣе въвъ горунитъ;
ще носитъ снопитъ съсъ пълненъ класъ.
Отъ припѣтъ ще екнатъ пакъ долините
на мургани подвѣки съ бунѣтъ гласъ.

Наведена съсъ косера въвъ нивата
защо въздишашъ, майко, и мъчишъ?..
Не чувашъ ли какъ пѣе чукулитата,
запѣй съсъ менъ, не бива да скърбишъ!

НАЙДЕНЪ СТЕФАНОВЪ

Въ „свободната“ зона е настѣжъ
за проданъ само никому, ненужитъ
истински книженъ галадъ — бѣ-
Книжарскитъ магазини били почти
празни. Намирали се на складъ

Отъ поста на „Завой“

Дѣлгъ ни е да отбележимъ...

Похваленъ е почитанъ да се из-
праща български книги въ нова
освобожденитъ земъ, зашто чрѣтъ
тия книги на македонци, тракийци
и покрайнинци ще се деле възмож-
ностъ да се свържатъ съ културата
на майката отечество и да дадатъ
своя дѣлъ въ нейното понататъшно
изграждане.

Колько и какви книги се изпра-
щатъ сега нѣма, не ни е известно.
Не ни е известно сѣкогъ така, дѣл-
нима да се допуснатъ същитъ грѣш-
ки отъ преди време, когато се из-
пращаха книги за Добруджа. Пресъ
и радио се бѣха засилили да тър-
сятъ дрители на книги, да молятъ,
съ обещанието, че имената имъ ще
бѣдатъ оповестени... за да види на-
рода кои сѣ тѣ „А редното“ бѣше
да се каже, че е дѣлътъ на всички
българи, външо по десетъ или
петдесетъ отъ издаденитъ съ Богъ
знае, преди колко години, но не при-
сти отъ пазара книги, да изпри-
само една единична — ценна, полезна,
необходима за тия наши братъ кни-
га. Маса пакети се изпратъха за Доб-
руджа съ книги, които за нищо
друго не ставаха, освенъ, да се по-
дарятъ нѣкому, ей така, за ханръ.
А по тѣхъ добруджанци ще сѣматъ
за българската литература, за бъл-
гарската култура.

Има хора и учреждения въ та-
страна, които търбаватъ да постарѣ-
ятъ иститъ си и да дадатъ повече
за книги. Не търбаваше, да мали
сръдствата си и държавѣтъ, колкото
и голѣти да сѣ и нуждитъ въ днеш-
но време.

Но нека не се чудимъ на всичко
това, защото ще изпаднамъ въ за-
блудѣнието на хора, които не поз-
наватъ действителността. Какво
повече можемъ да искаме, щомъ въ
старитъ предѣли на България въ
осемдесетилетна Варна напирмъръ,
развитие на българската лите-
ратура е спрѣло до: Вазовъ, Славей-
ковъ и Яворовъ — въ общинската
библиотека по-новата литература е
случайно застъпена. Казватъ, че
общината нѣмала пари или не да-
вала достатъчно за книги. Затова
купенитъ предѣлъ, толкова жѣлѣтъ,
библиотека е заприличала на веко-
тошарница и културата на Варна
крачи ли крачи напредъ, кажи ми.

СТЕФАНОВЪ

Абонаирайте се за книгата ИСТОРИЯ НА ДИПЛОМАЦИЯТА

томъ 1 отъ която излиза отъ печатъ.
Той обхваща развитието на диплома-
цията още отъ най-древно време (отъ
16 в. пр. н. е.) до Френско-пруската
война отъ 1870 — 1871 г.

Книгата излиза подъ редакцията Т.
Павловъ, чийто добросъвестностъ на
наученъ работникъ и голѣма културна
и политическа ерудиция сѣ всеобщо
признати у насъ.

Цената на книгата, за 600 голѣми стра-
ници е 120 лв., до 6 юни 60 лв. Дос-
тавна. Новъ свѣтъ — бул. Дондуковъ
37 — София.

бурени и една гола, напукана отъ
слънцето и изпита отъ дъждоветъ
скала.

Признателни, много признателни
поколѣния!

Стоимъ съ приятеля ми на ска-
литъ. Погледитъ ни гонятъ без-
крайността на равнината. Подъ
насъ, подъ сѣнката на „Стратина“,
мълчи старитъ „Вароша“...
Мълчи и умира.

Долу всрѣдъ сръдновѣковнокри-
витъ улици и самъ всрѣдъ новия
градъ, всрѣдъ сирадѣта на кокар-
скитъ фабрики и работилници, се
ражда, расте и крепне единъ другъ
градъ, единъ другъ свѣтъ...

Ведриятъ износеленъ, като во-
дитъ на Осъма, погледъ на тоя
другъ градъ, на тоя другъ
свѣтъ, е обрѣнатъ къмъ „Вароша“ —
славиятъ „Вароша“, столицата
на великия и безсмъртенъ апостолъ.

Печати се и въ края на месеца
излиза ТОМЪ ПЪРВИ отъ
ИСТОРИЯ НА ДИПЛОМАЦИЯТА

излиза подъ редакцията на известния
и у насъ руски ученъ и дипломатъ
В. П. ПОТЕМКИНЪ, съ участието на:
проф. Бахришвили, проф. Ериомѣ-
въ, проф. Хосински, проф. Нарочницки,
проф. Сергеевъ, проф. Скакинъ, ака-
демикитъ Тарасъ и проф. Хвостовъ.

Книгата е луксозно издание и
струва 120 лв. На предплатитъ въ-
до 6 юни се отстъпва за 60 лв.

Абонаиратъ става и при книжарни-
ца „НОВЪ СВѢТЪ“ — Ст. Столе-
новъ — София бул. Дондуковъ
37 — чскава сѣтка 1094

ВЪ ДВОРЕЦА НА ЖЪЛТАТА БОЛЕСТЪ

репортажъ отъ Веса Михайлова

Май. Привечеръ. Предъ вратата
сѣмъ на болницата за гърдободни,
— временния домъ на блѣдокитъ,
Вратаръ отваря и азъ влизамъ
въ макиа паркъ. Лѣжа ме отъ
близо свѣжъ дѣхъ на цѣфнала гра-
дина. Тѣнитъ клони на младитъ
дървета нѣжно шумолятъ съ со-
нитъ си листа. Цвѣтъта трыпнатъ
отъ прохладата на майската при-
вечеръ. На западъ хоризонта плам-
ти. Слънцето съ пълни шепи раз-
хвърля последнитъ си лѣчи. Тѣ
преминаватъ презъ бѣлитъ пухка-
ви облаци, вплитатъ златнитъ си
нишки въ стеблата и меко се раз-
ливатъ по лицата на болнитъ. Ед-
ни отъ тѣхъ сѣ насѣдали по пей-
китъ, други бавно се разхождатъ.
Все млади хора.

Болничната дауетажна сграда
кокетно е проточила бѣлата си
снага. Широки тераси. По горната
тераса нъкои отъ болнитъ седятъ
на столоче, други правятъ своитъ
жѣси разходки, а трети облегнати
на перилата, сѣ устремили погледъ
къмъ безмълвната Витоша, забу-
лена съ теменужна пажина. Ка-
пелитъ, изваждайки синия пловал-
никъ и съ досада плъватъ въ не-
го. Отъ широко отворенитъ про-
вори струи тѣжа, която се слива
съ шепота на фонтанитъ и отлита
въ далечината.

Спирамъ едно девойче. То е блѣдо
съ изпъкнали скули и живи, чер-
ни очи. Въ тѣхъ жѣлтата скитни-
ца победоносно се хили.

— Въ коя стая е Мара Мило-
шева?

— А, Мара — очитъ ласкаво
се усмихнатъ. Гласътъ е дрезгавъ,
скакашъ е проваденъ. — Тя е въ
шеста стая, на горния етажъ. Се-
га бѣхъ при нея. Има висока тем-
пература.

— Колько?

— 39°50'

Девойката се закахли хрипливо,
махна съ тънката си рѣка и сѣд-
на на близката пейка. Изкаквамъ
се по стѣблитъ. Дългѣтъ коридоръ
по него много врати. Чисто е. Ето
шеста стая. Почукавамъ леко. Не
се обажда никой. Натискамъ дръж-
ката и влизамъ. Залива ме спеш-
нична болнична миризма. Бѣлитъ
легла сѣ празни. Погледа ми по-
пада въ жѣлта на последното по-
ле. Една сѣнка слѣтъ сѣ полуздрѣ-
ча се размърдѣла, зашумѣватъ вест-
ници.

— Мара, здравей!

— Здравей!

Тѣнки изсѣдана рѣже сгъватъ
вестникитъ. Студентитъ и присти-
се впишатъ въ мойтъ. Мълча, не
знаехъ какво да ѝ кажа. Можежъ
ли да ѝ давамъ обичайния въпросъ

за здраве, когато виждахъ рѣ-
ката на смъртѣта протегната къмъ
нея?

Познавамъ добре характера ѝ
— гордъ, борчески. Нѣжнѣсти не
търпѣше, въпрѣкъ че цѣлото ѝ
сърдце бѣ запълнено съ всеотдай-
на обичъ къмъ народа. Въ жилиътъ
ѝ течеше буйна македонска кръвъ.
Закърмена съ идеалитъ на Гоце
Дѣлчевъ, тя смѣло вървѣше по
пѣята на възрожденцитъ. Вѣрна на
завѣтитъ имъ, тя не се изплѣли
отъ мисерията, нито отъ труднос-
титъ въ ученическитъ и студент-
скитъ години, а раздаваше себе си
и тогава, когато туберкуловата вече
пируваше въ нейнитъ гърди.

— Защо наморявашъ очитъ си?
Починала!

— Износлювамъ тишината. Сега
всѣчки сѣ навънъ. — Усмивна се
бодро. Красивитъ ѝ очи горѣтъ.
— Кажми ми новини! Работишъ ли или
тебе безработицата те е стѣгна-
ла. — Дѣлбока! кашлица ѝ аду-
лаши. Тя седна и преви грѣбъ. Съ
едната рѣка притискаше жѣлтѣна
ли си грѣденъ кошъ, а съ дру-
гата вѣе плованина. Следъ про-
дължително валадено кашляне из-
храни огромна жѣлта хракча. Умо-
рена и задъхана опрѣ главата си
на стената.

— Както виждашъ туберкуло-
зата ме разтърсва цѣло, но на
пукъ на нея и на всичко гнило,
отъ развалинитъ на стари свѣтъ,
се ражда новия. Азъ съмъ щастъ

лива. . . Кашлицата — наново ѝ аду-
ката и сирѣ потока отъ думи. Тя
искаше да говори, да говори мно-
го. Знаеше, че дитѣ ѝ сѣ пре-
броени. Презъ време на дѣл-
гото си боледуване опозна сѣната
на туберкуловата — посестри-
мата на мисерията и не си
правѣше илюзии, че може да ѝ
попикиятъ авраи дробове на мѣс-
тото на изгнаниитъ вече такива. Тя
държко гледаше смъртѣта и въ тѣ-
зи дни, които ѝ оставаха да жи-
вѣе, искаше всичко да погледне,
всичко да изкаже.

Вѣ станта нахлу мракъ. Мара
смаквашъ се стопи въ него. Взе-
машъ си събогѣтъ и налявашъ. Чу-
ствашъ въ устата си пенеливъ
вкусъ, гърлото ѝ мѣтори и нѣщо
стѣгна гърлитъ ѝ. Преминавамъ
бърво презъ градината. Следъ
мѣнъ портнера заключва маснѣта
жѣлѣзна врата на бѣлата гроб-
ница, отъ където туберкуловата
почти всѣкъ денъ вѣща набѣля-
ната жертва. Влакѣт профуча по
околвръстната линия и изсвири
продължително. Оцѣрбена луна
споконно равнинѣше, меката си
сѣвѣтлива.

Следъ 10 дни ѝ погребяхме.
Ковчегътъ бѣше отрупанъ съ шѣ-
тѣта на май. Устнитъ ѝ бѣха по-
луотворени, каточе ли подъ напора
на потокъ отъ неизкавани думи.

Отиде си и тѣ.

Веса Михайлова

Философски очерци

Фридрих Нитче

Един от най-интересните философи, може би за всички времена, е немцата Фридрих Нитче, живял през втората половина на 19 век. Нитче е известен в философията с идеята, която лансира за свръхчовкът. Интересно е чудно и неговото схващане по редни много голями въпроси, които сж. занимавали и другите учени. Както всички личности не може да се освободи от духа на епохата, в която израства, така и Нитче остава под въздействието на тоя дух, както и той самия си признава: „Духът на времето обитаваше не само около нас, но живяв и в нас“. Нитче живяв и се оформява като философ, когато една стара формация изчезва, за да даде място на нова такава, когато научната мисъл съществува над метафизиката, когато рационализма признаваше за върно онова, което можеше опитно да се докаже.

Рационализмът беше възвестен от просветителите през 18 век. Но Нитче не тръгна по неговия път, а по пътя на романтизма, на ирационализма, който се стремеше да запази господстващото положение на метафизиката, царуваща през феодалната епоха. Във двубоя на тия два съществения, Нитче остро нападнаше рационализма, който предполагаше освобождаването на всички роби и равенството пред законите. Той беше привърженик и поддръжник за възвръщането на феодалната строй, който рухна като старинна сграда под силите на новите културни френска революция. Нитче не искаше да се премахне преградата между благородниците и другите съсловия. Той се възхищаваше от гръцката култура и заираше, че нейния разцвет се дължи на господството на патриархалната робия. „Робството спадна към самата сакционност на културата“, пише той, „ето защо препоръчва старата гръцка култура като най-добра. А тая култура се крепила на робството. Според Нитче, робството се явява като една естествена и оправдана необходимост, върху която трябва да се развива и живяв едно малцинство от благородниците, които сж. „години и достойни да творят културата“. Във тия си твърдения той ни говори за расата на малцинството, за властувателната група, която за да живяв и да създава цен-

ности, необходимо е робството на болшинството.

Свръхчовкът, за който ни говори философията, не е никакъв гений, талант и творец на високи ценности, а е човекът на малцинствената група на благородниците, които смятат за недостойно да се занимават с умствен или физически труд.

Във свръхчовкът на Нитче ние не можем да видим силната личност по дух и творчески замахи, а напротив, ние виждаме обикновения човек, издигнат не умствено, а по обществото, а по неговите материални и знатни фамилиярни принадлежности. Типът, който ни дава философията за свръхчовк, не представлява идеал за поколенията, защото той е олицетворение на бездъние, паразитизъм и регрес. Съществуването на хора от такъв тип, предлага външно съществуване на кастите, подчинението и робския институт, като една съзнателна необходимост за благородниците. Нитче пише че: „ако гърците сж. загинули благодарение съществуването на робството у тях, ние ще загинем от недостиг на робството“. Във робството както казваме, той вижда разцвет на културата. Той се бори за връщането на феодализма и го възвестява като най-добра форма на политическо и икономическо устройство, както за аристокрацията, така сж. и за простосмъртните. Нитче вижда във развитието на науката изчезването на аристократизма, защото тия ще отвори очите на заробените и ще им посочат пътят на истината. Нитче презира масата, защото според него, тая е негодна сама да се управлява и да съществува на свобода. Нитче се обявява като голям враг против свободата на народите. Той се обявява против прогреса, културата и напредъка, като вижда в тоя процес признак на израждане. Нитче признава и усмива хората на истинската наука и бичува прогресивното поколение.

Опознал теорията на Дарвина, приложима в животинското царство, Нитче се мъчи да я прокара и в обществото. Възгледите на Нит за управление на държавата сж. възгледи за възкресение на феодализма.

По отношение на брака Нитче е скептик. Той намира за главна брада да почива на любовта, външно това, бракът трябва да

На актуелни теми

ДУХЪТ НА ДНЕСНАТА МЛАДЕЖ

През всички времена всъко общество е полагало грижи за младежта, понеже тия винаги е представлявала отличен обект за всеотрасно владение. Това въздействие се започва отначало безопределени цели, но по-късно чрез училища и дружества, то придобива напълно организиран характер. Тая особено на обществения живот не е още добре изучена и разбрана и затова има много толкова много противоречия и влияния върху младите поколения.

Благодарение на тия контрасти среща за възпитание и културно издигане на младежта — тия днес не е едно хомогенно цяло, с общи цели и разбирания. Тая като един фокус събира тежестите на различните обществени групи, които и поставят и различни задачи, поради своите противоречив интереси. И това състояние въ душата и идеологията на младите ще продължава до тогава, докато има дългия външен светово на висши и нисши хора, вземайки се за основи материалното състояние. Само с това допускане, че можем да си обясним разнообразието на възгледите у младежта, а този дългия — определителен и нейния дух и дълг. Възвръщането от тази особено на обществеността младите поколения се отличава с напредничав и реакционен дух и често пакти материалната осигуреност или неосигуреност правят така, че една част от младите хора да бъдат постоянни носители на емоционални и нисши въздействия, на временни и карьеристични интереси, а друга част — да бъде изпълнена на прогресивна научно-философски дух, да се стреми към новото, да обща, правдата, свободата и справедливостта повече от всичко на света. У тази категория млади хора има винаги обществени и културни интереси и съществува възможност за удовлетворението им въ зависимости от почива на стари правила, които изключват любовното чувство. Жената, според Нитче, трябва да бъде робиня на мъжа. Видяхме, че философията на Нитче е философия на страданията, на робството, на подчинението, на регреса и на връщането към старите форми на миналото.

Положителни страни едва ли можем да търсим въ неговата философия, защото тая е далеч от истинската наука.

В. Черганини

от конкретната социално-историческа обстановка. Може въ тия си желаниа тази младеж за срещи с такъв и много препятствия, но това не трябва да я отчайва, защото тук, въ тази битка за живот ще проличат дали е калена, дали има силна воля. Не всички „стари“ пръчат на младите поколения въ тиях стремежи за себеутвърждение, а често се намират между тия „стари“ и такива — с нови обществени разбирания и тияхият опит още по-добре може да оползотвори дейността на тия поколения.

За тая с нов дух младеж искаме да говорим. Тая стои високо над „водовъртежа на обществените събития“ и не се оскуерява своя идеализъм от никакви престижни помисли и действия. За нея животът не е наслада и сън, а един непрестанен труд и развитие, едно поле за борба и за културно-просветна работа. Ние държим твърде много на това правило схващане за смисъла на човешкия живот и желаем тая съзнание да придружава всяко действие на младежта. Само чрез огромно умствен и физически труд тая ще могат да си изработят светоглед, който непрестанно ще контролира и направлява творческите ни усилия, че ни поддържа постоянно да се учим, да четем, да мислим, за да изградим от себе си хора с високи обществени дух, с активна и твърда воля, с висши чувства и безгранична любов към науката, работата и изкуството.

Живейки с тия красиви разбирания, тия млади хора ще бъдат далеч от порочното и упадъчното, ще надмощават лошите условия, ще се опазват от бездействието и ще се борят срещу обществените злини. Нейко сж. свикнали да хвърлят вина за своите недостатъци само върху лошите икономически условия. Разбира се, тая играят роля, но не толкова от решаващо естество, защото човкът не е автомат, а съзнателно същество, което влиява въ отношение с другите и твори обществени блага. Значи отговорността за слабостите ни има не само външната среда, но и нашето съзнание.

Освен това новата, с нов дух, младеж трябва да бъде преди всичко с буно нравствено чувство, като моралните принципи, като дълг, съвест, справедливост и солидарност направляват всичките й постъпки. Предъ жа-

Хроника

Стопанският съвет на общината е приел оставката на досегашния директор — режисьор на театъра — г. Петко Атанасов. Варненското гражданство очаква с повишен интерес назначаването на новия театрален ръководител, сж. възра, че следващия сезон, насек, ще бъде открит при подобрен състав и предварително подобрен репертуар — отговарящ на културно-възпитателните задачи на театъра.

При радио Варна е сформирувал камерен квинтет под ръководството на известния цигулар г. Борис Димитров. Успехът на изнесените до сега два концерта е ценна придобивка за радиопрограмата, а сж. и за града ни, сж. чийто музикален живот се явява нова, животна струя.

Наша поща

Д. Бозанов — София — „Селската хроника“ е доста издържана и след малка поправка може да я се даде място. Работете върху техниката на стиха.

Кучко Вълчев — с. Добромир, Селската хроника. Ако се сдари на „Радио“, (останалите работи сж. по-слаби). Вия обичавате да дадете нещо повече. Ще очакваме това.

Ив. Борисов — Ст. Загора — Слабо е въобще и упадъчно. Зашо има нужда от хленчене? Бждете строители въ живота, външно да олажавате само.

Борис Паунов — В. Търново — Надценявате си работите, драги Паунове! Тая не само, че не сж. издържани от всяка страна, но сж. слаби. Добре замислени сж., но лошо изпълнени. Работете и... повече скромност.

Б. Марковански — Ст. Загора — Изправителни работи ще получавате.

П. Николов — Санданов — Пратихте я късно. Чакаме други.

Нано Кочуков — с. Карлуково — Луковитско. По абстрактната въпрос се писа вече доста. За стиховете следва писмо.

Петър Дим. Велков — Заслужава да се работи върху стихотворенето. Изгледайте фразата, направете до-дългата, без излизан думи, които само вредят и го пратете сж. това пак.

Петко Русев — София — Ще помислим изправително сж. необходима малка поправка.

дещето ние желаем младите хора да стоят винаги на фронта на новата общественост и етика, и никога да не забравят, че животът е само труд, борба и развитие и че за да бъде този живот по-свят и по-добър, трябва твърде много от нашите дисциплинирани усилия и дали сме се отърсили от предрасъдките и заблудите, които често ни пръчат да живяем щастливо.

Б. Марковански

КРИТИКА

Научнофилософският

трудове на Т. Павлов

Поддръжането на едно или друго научнофилософско или критично гледище не е основание за отричане на един ценен научен труд, нито пръчка да се обърне внимание върху факти от значение за научната ни мисъл.

Научните трудове на Тодор Павлов сж. крупен факт въ развитието на нашата философска мисъл. Независимо от обстоятелството, че тия идват да заглушат липсата от един дълголетен и пълен курс върху философията на материализма у нас, тия отбелязват първи по рода си факт въ нашата научно-философска книжнина, на дълбоко научна, самостоятелна и рядко оригинална философска мисъл. Съ своите научни трудове Т. Павлов ни открива пътя към свободното съзнание въ полето на авторитетната съвременна философска мисъл. За нашата действителност тая сж. повече от онова, което сме желали да имаме. Съ това се обяснява и

обстоятелството, че трудовете на Т. Павлов се посрещнаха у нас, къде с повече, къде с по-малко съчувствие, но въ всички случаи научно-скрупулозно. Съ това се обяснява и обстоятелството, че тия у нас не бяха оценени правилно.

Като оставяме на страна оценката на резултатите, постигнати въ научните трудове на Т. Павлов и по-специално личния принос на автора към задълбочаването на теорията на отражението, която придава огромна важност на неговия научен труд: „Основни въпроси на философията“ и го прави предмет на специално разглеждане, ние искаме да посочим на друга една страна от неговото научно дъло, която има не по-малко важно значение за нас, тъй като засяга въпроса за недостигът на научно-философската работа у нас и то откъм неговата актуелна форма — въпроса за нейното качествено издигане. Въ своите научни трудове То-

дор Павлов конкретно-практически е разрешил въпроса за научната постановка на въпросите, легнали въ предмета на една научна работа, както и за начина на тия научна разработка. Въ противовес на частичното, въ повечето случаи епизодично засягане на предмета на научната работа от нашите научни работници, Т. Павлов посочва на огромното научно предимство на цялостната и завършена постановка на предмета, която за научното гледище и метод създава огромно труд, но и огромни резултати. Въ тия неспорядъчни връзки съ въпроса за постановката на научния предмет Павлов нагледно и практически е показал и оня начин на разглеждане и разработване на научните проблеми, който въ сравнение с широко практикуваната (у нас единствено) компилативна, абсолютно-несамостоятелна, въ най-добрия случай популяризаторски начин на философската научна работа, е въ състояние чрез отностелно-самостоятелната работа на научния работник да открие широки възможности за теоретичните му изследвания. Фактическото достояние на научните трудове на Т. Павлов въ нашата научно-философска мисъл ясно

очертава изхода от оня компилативен, прерастнал въ своята най-лоша форма, т. н. „цитатент“ начин на разглеждане научно-философските въпроси, който клоначе у нас да създаде специален род „философска литература“ чрез своите представители Трудини и др. (вж. „Основни направления въ философията“, „Основни въпроси на философията“).

Високата качествено на научните трудове на Т. Павлов се дължи на задълбочения и траен общ теоретичен и методологичен интерес на тияхия автор. Липсата на траен и задълбочен общо-теоретичен и методологичен интерес въ нашата научно-философска мисъл е пръчка да се създават у нас не само що годе добри специалности въ известни области, но и що годе сносни теоретични и методични. Липсата на основно и дълбоко усвоени философски гледища и метод от нашите научни работници ги е лишавала от възможност за относително самостоятелна научна работа, затова тая сж. е ограничавали изключително въ компилативната. От тук, обаче, е необходима само една крачка, за да се мине към една крайно ограничена научна задача — популяризацията, или да се преско-

чи и този краен полезен минимален, прерастнал въ своята най-лоша форма, т. н. „цитатент“ начин на разглеждане научно-философските въпроси, който клоначе у нас да създаде специален род „философска литература“ чрез своите представители Трудини и др. (вж. „Основни направления въ философията“, „Основни въпроси на философията“).

Научно крайно ограниченият, абсолютно-несамостоятелен компилативен начин на третиране въпросите от нашата философска мисъл е правилът щото, нейната научна работа да носи характер повече на изложение, отколкото на изследване. Това е пръчка до сега за достигане у нас до продуктивна и оригинална научно философска изследователска работа. Въ това отношение трудовете на Т. Павлов сж. огромно завоевание и извънредно ценно указание, защото тия ни показват изхода от научната инертност и стерилност на философската ни мисъл. Научните трудове на Т. Павлов не сж. един обикновен опит за превъзможване недостатъците на научно-философската ни мисъл. Тая сж. едно огромно реално достижение на една качествено висока научна работа. Тая ни показват по един блестящ начин огромните научни възможности на материалистическата философия и метод за научно изследователска работа.

Ние се чувстваме горди да похвалим автора за неговия огромна научна успялост.

П.

Редактор-стопанин: Стойци Дичев
Редакция и администрация — ул. Ген. Колесв 16 — Варна

Бележити покойници

Д-р Ас. Краев

М. Ю. Лермонтовъ (1841-1941)

През месец юлий въ родната страна на поета ще бъде чествувана стогодишнината от смъртта му. По приговора, който от дълго време се правят по този случай, ние можем да сжидим за големия, всенародна почит към Лермонтова и за признателността към заслугите на литературно-общественото му дело.

Михаил Юрьевич Лермонтов, когото Белински нарече наследник на Пушкина, е роден на 2 октомври 1841 г. въ Москва, въ сръдта на аристократическо семейство. По причина на ранната смърт на майка му, тригодишният Михаил бива принуден да живее при баба си. Постоянният разпор между нея и баща му — армейски капитан от шотландски произход, оставят дълбоки следи въ душата и характера на момчето. То става мълчаливо, ирочно и необщително, които черти сж отразени по-после и въ творчеството му.

На 14 годишна възраст Лермонтовъ постъпва въ пансиона на московския университет. Тук, въ пансиона, той прави първите си поетични опити. Въ 1830 год. Лермонтовъ постъпва въ правствено-политическия отдѣл на университета, но скоро се прехвърля въ отдѣла за словесност. Поради честити конфликти съ професорите, напуска и него и през есента на 1832 год. постъпва въ юнкерско-кавалерийската школа въ Петербург, която завършва и през 1834 год. постъпва на служба въ Царское село.

Първите работи на Лермонтовъ — „Кавказка псалник“, „Черкези“, „Корсар“ и първата редакция на „Демонъ“ сж написани под силното влияние на Пушкина и Байрона. Въ посетничия период на неговото творчество, наредъ съ дълбоко индивидуалностити стихотворения, се появяват и сатири, въ които той остро бичува крепостничеството и окръжаващата го сръда.

Въ 1837 год., следъ смъртта на Пушкина, Лермонтовъ издава „Смъртта на поета“. Въ нея той се проявява като приемникъ и продължител на социалната Пушкинска-Рилевска лирика въ руската литература.

За Лермонтовъ, смъртта на Пушкина е показател на дълбоката криза въ тогавашната руска общественост, резултат на гигантската борба на либерализма, декабристкото движение и гениалния пѣвецъ срещу самодержавието, дворянството и крепостничеството. „Смъртта на поета“ е написана съ дълбока искреност, съ силно чувство и съ идейно-художествена мощ. Поради забраната на всички останали съобщения за убийството на Пушкина, „Смъртта на поета“ на Лермонтовъ, хвърля светлина на тогавашно време, върху страшното историческо покушение при Чернявска. За нея Лермонтовъ бива арестуван и изпратен въ Кавказъ, където прекарва за шести пѣти „Демона“.

Следъ завръщането си въ Петербургъ Лермонтовъ попада въ разгулното висше общество и задуелъ съ синътъ на френския посланикъ бива изпратен наново въ Кавказъ. При вторъ дуелъ съ майоръ Мартиновъ въ Пятигорскъ, на следната 1841 год., Лермонтовъ бива тежко раненъ и въ последствие почива. Следъ времето му бива пренесено и погребано въ с. Тархани, Пензенска губерния.

Литературното наследство на Лермонтовъ, далечъ по-малко отъ онова, което можеше да даде, носи белега на чуждо влияние, отъ което поетътъ се е отърсилъ едва въ последните години преди смъртта си. Споменахме, че най-силно влияние е указалъ Байронътъ, поради което се сѣтъ, че Лермонтовъ е най-яркия представител на байронизма въ руската литература.

„Печоринъ на Лермонтовъ“ пише Белински презъ 1841 год. — „това е Онегинъ на нашето време“, а „Дунаевски казава: за поета: Лермонтовъ е последното, но дълбоко и искрено още отъ декабристкитъ настроения“.

Най-збележително и вѣло произведение на Лермонтовъ е романътъ му „Герой на нашето време“, написанъ отъ печатъ една година преди смъртта му. Огъвенъ него Лермонтовъ е авторъ,

ПЪТЯ НА НАУЧНАТА МИСЪЛ

Развитието на духовната и материална култура на човѣчеството презъ вѣковете, както знаемъ отъ историята, не е минало безсозвучно, безъ прѣпки, безъ затруднения и безъ жертви. Всяка крачка напредъ, която е дрѣзвалъ да направя човѣкъ е заплащала скъпо, било на непознати природни сили или на жизнени съзнателни и несъзнателни тактика. Пѣтътъ на културата и прогреса на човѣчката мисъл започна отъ далечното минало на дивачеството, преминава презъ варварството и достига до дивизилизацията на днешния вѣкъ. Този пѣтъ е обяснителенъ отъ черешит и коститъ на ония, които съ свои борчески и непокосимъ духъ, вѣчно бродящъ, неспокоенъ и незадоволенъ сж възвестявали нови истини. Тѣзи истини сж ставали мощни оръжия въ ръцетъ на човѣка, но сж били въ противоречие съ господстващата скепсично-метафизична наука и съ тогавашния моралъ. Вестите — прометейски сж чергали новъ пѣтъ на прогреса, на възхода на човѣчката мисълъ. Раздирали сж завесата на мрака и неяснеството, проповѣдвали отъ жрецитъ на псевдо-научнитъ, окулитъ и мистични науки. Това, обаче, е било смѣтано за кощунство къмъ църквата и нейнитъ догми, поради което носетелитъ на истината сж били обявявани за магоуници и сж били призовавани на смѣтъ, за да отговорятъ предъ обскурантиститъ на инквизицията.

Нали заговъ Сократъ изпи отърова, а Джордано Бруно изгорѣ на клада! Нали заговъ Галилей бѣ осъденъ на смъртъ, а Христосъ — богочовѣкъ бѣ разпѣтъ още и на поемитъ: „Демонъ“, „Мири“, „Ангелъ на смъртта“, „Аулъ Бостанджикъ“, „Хаджи Абракъ“, „Бояринъ Орша“, „Бѣглецъ“, на повестта „Княгиня Литовска“, на драмата „Маскарадъ“, както и на знаменититъ стихотворения: „Смъртта на поета“, „Молитва“, „Рубенку“, „Сънъ“, „Алерики“, „Оризацияне“ и др.

Историческата заслуга на Лермонтовъ се изразява въ безмислеността изобличаване на дворянско-крепостническата реакция, въ искрено и дълбоко чувство, съ което орази може би най-тъмната и страшна епоха на миналия вѣкъ въ руската история. Презъ Лермонтова Пушкинската линия въ руската литература — мина къмъ Некрасова и Толстой, за да завърши съ великия Горки.

Чествуването на стогодишнината отъ смъртта на Лермонтовъ е чествуване на борческитъ традиции въ руската литература — на единъ отъ плеадата писатели — граждани, поставили перото си въ служба на своя народъ.

на кръста! Ето пѣтътъ на истината, пѣтътъ на научната мисъл, който води къмъ Голгота, за да премине презъ нея и чакъ тогава да възтѣгърбува надъ мрака.

Огромната култура, на която се радваме ние днесъ, бѣласт като величествена незавършена пирамида. Въ нея е кристалиранъ творчески гений на човѣка отъ миналото до днесъ. Тя ни дава реална представа за трудътъ и жертвитъ, вложени въ нейното изграждане. Въ прѣсметката на тоя трудъ и тѣлжертви, ние трѣбва да признаемъ, че научнитъ знания, резултатъ на тѣхъ, съставляватъ истинската сила и мощъ на днешния човѣкъ. Тѣ сж най-ценното му оръжие, съ което той си служи на всяка крачка въ живота. Научнитъ знания сж универсална манифестация на духовнитъ възходи. „Наука е и провърѣтъ и критично подреждане“, бѣ казалъ Ас. Златаровъ.

Наука е призвана отъ човѣка и тя трѣбва да му служи, както въ духовното съвършенство, така сжидно и въ материалното му благоденствие. Усвояването на истинското научно знание е белегъ за скъпането на човѣчкото предзназначение, което има тенденцията да въведе отдѣлната човѣчка единица въ колективното съжителство. При него се предпоставя превъзможането на личнитъ и дрѣбни инстинкти съ насока къмъ по-обща постижения въ крага на човѣчкото развитие. Ако усвояването на научното знание е похвално, да му служимъ и да го пазимъ, тъй както неговитъ вестители, е достойно и велико дело.

В. Цоневъ

Книгописъ

Получиха се въ редакцията:

Нова философия на живота и културата — научно-дестерминистиченъ и социологиченъ отъ Борисъ Марковски, стр. 100 — цена 30 л. Достава се отъ автора: Б. Марковски — Ст. Загора или отъ пощенскитъ книжарници въ столицата и провинцията.

Нашето черноморие — художествено описание на българското Черноморие съ исторически, географски и битово-гражданински данни, стр. 210, цена 50 л. — издание на вѣнската Врмя. Достава се отъ сѣкия Крумъ Кичевъ — ул. Раковски 45 — Варна.

Черноморски легенди отъ Коста Трановъ, стр. 104, цена 30 л. — издание на автора, отъ когото се доставя (Коста Трановъ — Варна).

Трудниятъ походъ на панаевски, стр. 15 цена 2 л. Издава български младежки съюзъ „Огънъ Цепенъ“ — София.

Литературенъ критикъ — бр. 14, редакторъ: П. Тарнишъ — София.

Народенъ театръ — двуседмично списание за драматично, оперно и филмово изкуство — год. VI, бр. 102, редакторъ: Ст. Гендовъ — София.

Брежда — двуседмично списание за обществена култура и стопански въпроси, год. VI бр. 9, редакторъ: Христо Стойковъ — София, Вестецъ 8. Абонаментъ за година 100 л.

Академиченъ прѣгледъ — бр. единственъ, цена 2 л. Издава О. С. Дво „Ал. Константиновъ“ — Свищовъ.

Младежки прѣсвѣтъ — бр. 2, 3, редактиратъ учителитъ при Държавното практическо мажорско училище — гр. Царевъ. Годешенъ абонаментъ 50 левъ.

Български металитъ — месечно списание по обработване на метали — год. IV бр. 6, редакторъ: Ив. Стойчевъ — Варна, ул. Ген. Стойковъ 64. Годешенъ абонаментъ въ прѣлата 120 левъ.

Почти. А. Пандъклийски — Варна телефонъ № 23-15

Поезията на Б. Райновъ

(продължение отъ бр. 88)

Поради тая причина, колкото и ударенъ да е стихътъ на Райновъ, изобличитъ на революционенъ патосъ все още сж чужди елементи въ неговото творчество. И дори тамъ, където иска да подчертае съ силата на възторга някои моменти на върховни поетически напрежения, поетътъ е безсиленъ да стори това, а достига само до уадростта на отдѣлнитъ бойки думи, безъ да ги вплоти въ борческа изразителностъ. Изтъквайки това, далечъ сме отъ мисълта да сведемъ поезията на Райновъ подъ знака на емоционална неуравновесеностъ, но искаме да посочимъ една отрицателна страна отъ неговото творчество, за завиждането на която трѣбва да употребимъ не-малко усилия.

Безъ да се изпада въ прибрзаностъ, съвсемъ смѣло може да се каже, че поезията на Богомилъ Райновъ създава новъ стилъ въ

нашата най-млада художествено-реалистична поезия. Наистина, Райновъ все още не се е освободилъ отъ влиянието на Маяковски, Лилементъ и други. Но, тая влияния далечъ не могатъ да прѣставятъ сжществена прѣчка за самостоятелно художествено и идейно развитие на младия поетъ. Изграденитъ авторски маниеръ и оригиналното поетическо въждане на Райновъ сж действително указание за това.

Да повнимъ чувството на своята поезия до степенъ на революционно-борчески патосъ, да задълбочимъ и конкретизираме идейно-обществена страна на своята поезия, да достигнемъ все по-овладѣна широта и конкретностъ въ художественото изобразяване и да се освободимъ отъ известни залитания на мисълта, ето, споредъ насъ, общитъ линии, въ които трѣбва да се развие творчески пѣтъ на Богомилъ Райновъ.

Дим. Митревъ

Радостенъ животъ

поеми за деца и юноши отъ Асенъ Босевъ

Пословица е станала вече у насъ търговията съ детската литература, а да нѣма нужда и сега да се споменава за нея. То се знае: децата сж най-непретенициозни и не критични читатели, тѣ легко приематъ, всичко, което имъ се поднесе за литература, тѣ... „не разбиратъ“. Затова и всѣки у насъ, който знае горе-долу да държи перото, се сѣтъ за способенъ да бжде вече детски писателъ. Не е важно дали писаното е изобщо изкуство, дали то оправдава името на писателя — инженеръ на човѣчката душа! — нали детската литература е... вѣлната Калифорния! Изключение, разбира се, има, особено между по-младитъ автори. Между тѣхъ има много надеждни сили, една отъ които е АСЕНЪ БОСЕВЪ. Напоследъкъ

той издаде малка, спретната книжка за деца и юноши „РАДОСТЕНЪ ЖИВОТЪ“, богато иллюстрирана отъ В. ЛАЗАРКЕВИЧЪ и ИВ. ЛЮЛЯКОВЪ и одобрена отъ Министерството на просвѣтата.

Има какво да научатъ децата (и възрастнитъ) отъ четиритъ прости, но искрено написани поеми въ тая малка книжка. Всичко въ нея е дадено съ малко сръдства, близко до представитъ на децата, на мѣста съ похватъ на народната пѣсень. Четемъ „НА ПОЛЕТЪ“:

„Лѣтосъ кривата
съ телето
азъ изкарахъ
на полето

А прѣлъ мене —
широтата
и ливадата
и жита.

И си мисля:

— щомъ порасна
ще ти служа
шир прѣселна!

Нията, небесата, браздитъ, селото искатъ отъ малкия Андрей да стане той за тѣхъ агрономъ или инженеръ, трактористъ, лѣкаръ или учителъ. Андрей не е египетъ, той желае всѣко отъ неговитъ другарчета да стане ученъ, да да служатъ дружно на своитъ близки:

„На селото
ще речеми:
— Знай,
въ тебъ живота
ще направимъ рай!“

Това е нѣщо ново, непознато въ нашата традиционна детска поезия. Таяи поезия възпитавя у децата ЧОВѣКА, който вѣрва въ силата на знанието, въ своитъ творчески сили и истински обща своята вяма. И ако не всичко у нея е свѣтло, сякашъ — то ще бжде!

„Въ Лондонъ...София...Парижъ...“ дѣло: Искр се очудва на радото, което носи новини отъ цѣлъ свѣтъ

и сбора около себе си „всичко живо“. Радното, това е победенъ вѣнцъ на човѣчкитъ умъ, на човѣчкото знание, което прави човѣкътъ всемогущъ...

Просто, живо и убедително е предаденъ духътъ на новото село въ „село Черешово“. Отначало селото било бедно, загустѣло, надъ неговитъ хора тежали несреята и мракъ. Но идва учителътъ Спѣсъ и убеждава селанитъ да образуватъ кооперация. Чрезъ нея тѣ побеждаватъ: отварятъ кооперативна мандра, фурна, строятъ училище:

„Делемъ, носимъ,
дѣлаемъ, носимъ,
скърцатъ доръ и колъ —
ехъ, сдружени, колко мощни
селанитъ сж били!“

Радното ги събира въ салона сръдъ село:

„Ехъ, едно е лошо, братко,
че говори за война,
но нали ми каза такто —
идатъ мирни времена!“

Въ селото запива просвѣтенъ

животъ! представления, вечеринки, свѣтки; даже момчетата четатъ вече вѣстници. „ВЪ СЕЛО ВСИЧКО ИЛИ ХОРА—ЦѢЛИЯТЪ НАРОДЪ ДРУЖНО ДНЕСЪ СЕ БОРЯТЪ ЗА ШАСТИЛИВЪ ЖИВОТЪ“.

Последната поема „УЧЕНЪ ПЕТКО“ е остра сатира за учени, синове на селото, които завравятъ труда. „Какъ ще вадя азъ картофи, щомъ съмъ учител философия“ — пита Петко майка си. Поемата валяриша оптимистично: Петко разбира грѣшката си и решава въ трудъ да отдаде своето знание на хората, да го направи полезно за живота, да го направи достойно на всѣки. Тогъва той спечелва довърнето, общитъ уважението на своитъ близки:

„Дая ржката ти да хваня,
ти добъръ другаръ ми станалъ!“

Просто, ясно разбрало! Истинно е да се каже нѣщо повече, освенъ това, че Асенъ Босевъ е на правъ пѣтъ,

Вл. Тунджановъ